

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Caluinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Epistolam B. Pauli ad Romanos

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

17. Si filij, & hæredes: hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi: si tamen compatimur, vt & conglorificemur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39447

17 *si filij, & hæredes: hæredes quidem Dei, & hæredes autem Christi: si tamen compatimur, ut & conglorificemur.*

Vilum est nostri temporis hæreticis propter hæc Apostoli verba vitam æternam sic esse hæreditatē sola Dei benignitate filiis collatam, ut per modum mercedis aut iuste retributionis secundum operum merita a iusto Iudice non rependatur. *Filijs destinata hæreditas* (ait hîc Calvinus:) *quando igitur nobis sibi in filios Deus adoptavit, simul hæreditatem quoque destinavit nobis.* Similiter & alij arguunt

Hæreditatis ratio mercedis veritati nō officit.

Cæterum ratio hæreditatis nihil officit veritati mercedis. Iustificari peccatorem à Deo, & filium adoptionis fieri, includitur ad vitam æternam, quæ paterna hæreditas est: quod hîc Apostolus insinuat dicens, *si filij, & hæredes.* Sed quis dubitat, filium, seu naturalem seu adoptivum, ad hæreditatem paternam non aliter ius habere, quàm sub illis adoptionis conditionibus, quas pater aut leges præscribunt? ubi ergo tales conditiones apponuntur, quod filius à patre consequitur, duplici titulo possidebit; hæreditatis, quatenus filius; iustæ mercedis, quatenus sub tali conditione adoptatus. An verò Deus sic nos in filios adoptavit, & hæredes vitæ æternæ constituit, ut nulla conditio apponeretur huius hæreditatis adeundæ? Non longè abeundum est. Apostolus, ne quis hoc vel levi-

Adoptioni nostræ in filios conditio apponitur.

ne existimaret, in proximis verbis conditionem apponit: *Si tamen cōpatimur, ut & cōglorifemur.* Quid ad hanc conditionem Calvinus? *Varie* (inquit) *sunt huius loci interpretationes.* Opinor sanè varias eum legisse sodalium suorum, Melanchthonis, Bullingeri, Bucerii (quorum se commentarios vidisse in præfatione commemorat) in hunc locum cavillationes; ne hæc conditio vel soli fidei (quæ illorum est Helena) præiudicare, vel bonorum operum necessitatem commendare videretur. Sed quid post tam varias cavillationes ipse Calvinus? *Mibi* (inquit) *iste sensus præ alijs omnibus arridet, nos Christi coheredes esse, modo ad cernendam hæreditatem eadem qua ipse via progressus est, ipsum sequamur.* *Conditio- nem ergo hæreditatis titulo appositam ingenue agnoscit Calvinus, eamque ut necessariam.* Ait enim: *Christus per crucem glorie possessionem adiit, ergo & nobis eo modo adeunda est.* Laudo hominis ingenuitatē. Sed quomodo sodalium suorum timori occurrer, qui hanc interpretationem velis remisque fugiunt? Non vult illis deesse. *Non est timendum* (inquit) *quod vereantur quidam, ne sic gloria æterna causam laboribus nostris transferibat Paulus.* *Confidenter sanè & audacter dictum; & in magnam spem suorum animos erigit.* Sed quare, Calvinus, timendum hoc non est? *Siquidem* (inquit) *hæc loquendi formula Scriptura insolita non est.* Atqui hoc maiorem timorem incutit. Si

Conditio- nem Cal- uinus ag- noscit.

Cōditio-
nem elu-
dere co-
natur.

enim hæc loquendi formula insolita Scrip-
turæ non est, imò frequens admodum est,
quo id frequentius Scriptura dicit, eo cer-
tius magisq; indubitatum haberi debet. Sed
profer eadem illud quo tuos à metu liberat,
nec amplius suspensos tene. *Ordinem* (inquit)
potius quem in salute nobis dispensanda sequitur
Dominus, quàm causam, denotat. Aliquid, Cal-
vine, dicis; sed nescio an quod omnem so-
dalibus tuis metum excutiat, & difficultatem
eximat. Siue enim ordinem siue causam hæc
loquendi formula denotat, quum hic ordo
necessarius sit, (vti falsus es) tui autem sode-
les non secus necessitatem bonorum operum
fugiant quàm meritum, illorum profectio
formidinem ac metum non sustulisti, sed au-
xisti potius. Ita tu cæteris quidem confi-
dentior, sed nihilo aut melior, aut sanior,
aut felicior.

Attamen quomodo id, quod de ordine &
causa distinguis, probas Calvine? Neq; enim
tua nuda assertio aut sodalibus tuis aliter in-
terpretantibus, aut nobis satisfacere debet.
Probo, ais. Nam (inquis) antehac satis assertit
gratuitam Dei misericordiam cõtra operum merita;
nunc, dum ad patientiam nos hortatur, non dispo-
tat vnde nobis proueniat salus, sed quomodo
Deus gubernet. Ista fortasse, Calvine, tuis ali-
quo modo satisfecerint, qui, quod verum
esse volunt, cuiuslibet argumenti specie per-
suaderi sibi sinunt, sicuti quamlibet excu-
sationem

tionem admittit, qui placari cupit. Sed nulli profectò aut æquo aut prudenti lectori satisfacere ista possunt. Quod de gratuita Dei misericordia narras contra operum me-
 rita ab Apostolo antehac asserta, merum delirium & nugamentum esse accuratè contra eas perfidas corruptelas antehac ostendimus. Nec contra operum merita vel vnum verbù disputauit haftenus Paulus, sed contra opera legis scriptæ & naturæ absque fide & gratia Christi multa diuinissimè differunt; ipsa verò iustorum opera varijs in locis (vti nos commonstrauimus) stabiliiuit: Nec gratuita Dei misericordia bonorum operum meritis quicquam aduersatur; tum quia illa gratuita misericordia à Paulo asserta circa peccatorum remissionem & primam iustificationem versata est, non circa præmium gloriæ, de quo hîc loquitur; tum quia ipsa gloriæ corona, tametsi iusta merces, in misericordia tamen & miserationibus redditur, vt alibi ostensum est. Quod postea subiungis, Paulum hîc non disputare vnde proueniat salus, sed quomodo suos Deus gubernet, nulla est tuæ assertionis probatio, sed est eiusdem sub alijs verbis repetitio. Non disputare vnde proueniat salus, quid aliud est quàm non docere causam salutis, quod prius dixisti? Disputare quomodo Deus suos gubernat, quid aliud est quàm ordinem denotare què Dominus in salute suorum dispensanda sequitur, quod itidem prius dixeras?

Caluini delirium.

Misericordia Dei gratuita operum meritis non aduersatur.

Caluinus lectores iudicat.

H h 5 Ita

Ita planè lectores suos impostor ludificat, & naso suspendit ad unco. Causam paradoxam allaturus, non nisi idem ipsum alijs verbis repetit; veluti si improbus hospes reiectum lemel à mensa cibum, eundem nouo condimento & fuceo apparatus, pro alio cibi genere hospitibus apponeret. Sic seducuntur etiam Caluino aures præbent, seductori pessimo.

Nunc verò, relictis Caluini corruptis, sanam & germanam huius loci doctrinam explicemus. Planè Apostolus non ordinem tantum, sed & causam salutis necessariam

Operis
boni patientia non
ordo sed
causa salutis est.

Luc. 19.

Rom. 8.

Matt. 19.

Ioan. 15.

his verbis docet, hæreditatem videlicet & gloriam nobis re promissam non nisi conditionatam esse. *Si Christo compatimur, si crucem nostram post Christum quotidie baialamus* (ut Christus ipse à suis exigit) *si Spiritu facta carnis mortificauerimus, si non secundum carnem sed secundum Spiritum ambulauerimus, denique si mandata dei seruiamus* Sed conditione agnoscit Caluinus, agnoscit & Beza hoc loco: causam autem salutis aliquam in hac conditione poni, negat utique. Atqui ut ius hæreditatis non excludat operum merita; & pro necessitate bonorum operum; sufficit necessariæ conditionis ratio, quam hic agnoscit Caluinus. Necessariam dico ex hypothesi posita hac Dei ordinatione. Nec obstat, aliquos absque hac conditione saluari, seu paruulos baptizatos seu alios receter conuersos ex hac vita sublatis. Sicut enim restitutio obligat debitorem, & est

est necessaria generaliter loquendo tamen
 in casu necessaria non fit, nec obliget debi-
 tum ubi debitor non habet unde restituat;
 si omnino compati Christo, & per patientiam
 boni operis hereditatem caelestem adit-
 re, conditio necessaria est; & obligat om-
 nes filios Dei generaliter loquendo, tamen si
 in casu non obliget, quum nec operandi nec
 patiendi cum Christo tempus aliquod datur,
 ideoque facultas adimitur. Et istis quidem
 vita aeterna est mera gratia & pura hereditas;
 sicut alijs ita est gratia & hereditas, ut etiam
 sit merces & corona: quod utrumque in pa-
 rabola de operarijs in vinea Christus docuit,
 solvens novissimis eundem denarium quem
 primis, cui pondus & aestum diei sustinuerunt, ut
 eruditè exponit Gregorius Nazanzenus. Ita
 sola conditionis necessitas argumento est,
 non excludi à vita aeterna rationem meriti,
 quia hereditas est

Conditio
 bonorum
 operum
 generali-
 ter neces-
 saria.

Matt. 22.

Orat. in S.
 lauacrum.

Nunc autem & hanc conditionem vim
 causae habere ostendemus, & patientiam bo-
 ni operis ad eundem hereditatis caelestis causam
 esse, non ordinem tantum. Ac primum,
 quum ipso capite illae phrasae Paulinae con-
 firmes, *Si tamen Spiritus Dei habuit in vobis;*
Si secundum carnem vixeritis, moriemini; ac de-
 mum in praesenti sententia, *Si filij, & haeredes;*
 causam denotant, ut Spiritus Dei inhabitans
 vera causa sit cur credentes in carne non vi-
 vant, vita secundum carnem, vera causa sit
 mortis;

Bonorum
 operum
 conditio
 vim cau-
 sae habet.

mortis; esse Dei filium, vera causa sit quod
 talis sit hæres Dei: cur tandem, obsecro, hæc
 quoque particula, *Si compatimur, & conglorificabimur*, veræ etiam causæ, non ordinis tantum, ratione non habeat? Nihil planè obstat, nihil impedit, nisi quòd hæretici Scripturam sanctas secundum sua placita loqui volunt: ut eadem loquendi forma, quum ipsis videtur, causæ vim habeat; quum non videtur, non habeat. Qua hominum audacia & impietate nihil magis impium.

Deinde, cum Apostolus hanc conditionem inferat ex eo quòd *Christo coheredes sumus*, videamus an Christi passiones gloriæ & exaltationis ipsius causa non fuerint. Sanè ipse Christus dixit: *Oportuit Christum pati, & intrare in gloriam suam*. Atqui hæc conditionem quidem necessariam & ordinem poni, causam autem non poni, cavillabitur fortè Calvinus. Audiamus igitur quid Paulus de eadem

Philip. 2. Christi passione scribat: *Humiliauit semetipsum, factus obediens Patri usque ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod & Deus exaltauit illum, & dedit illi nomen quod est super omne nomen, &c.* Quid apertius, quid luculentius dici poterit? Propter quod, ait Paulus, id est, propter tantam humilitatem, & tam acerbam passionem, Deus exaltauit illum. Causa igitur exaltationis erat passio. Aut si hæc verba causam non explicant, quæ tandem verba illam explicare poterint? *Christo igitur coheredes, &*
compa-

...amur, conglorificabimur: ut quemadmo-
 dum glorificationis in Christo non ordotan-
 tum aut modus, sed veri nominis causa (qua
 etiam disertè explicat Esaias Propheta) fuit ^{Cap. 55.}
 eius amara passio, sic, ut nos cum Christo ^{12.}
 glorificemur, passiones nostræ & cruces in
 hac vita, totaque boni operis patientia, qua
 videlicet, accepto verbi *semine. fructum facimus* ^{Luc. 8.}
 patientia, non ordinis tantum, sed & veræ
 causæ rationem habent. Hanc causam in die
 tributionis Iudex ac Dominus noster ex-
 ponet, etiam hereditatis titulo adiuncto,
 quando dicturus est, *Venite benedicti Patris mei,* ^{Matt. 25.}
possidete, seu iure hereditatis accipite, *κληρονο-*
ματι, paratum vobis regnum, &c. Esurivi enim,
& dedistis mihi manducare: & quæ sequuntur.
 Quæ misericordiae opera veram causam adi-
 tu hereditatis esse, illo in loco contra Calui-
 ni cavillationes ostendimus. Hæc pauca pro
 multis huic demonstrationi satis esse pos-
 sunt.

Non sunt condigna passiones huius tempo-
 ris ad futuram gloriam qua reuelabitur in
 nobis.

Olet hic locus à vulgo Protestantū con-
 tra merita patientiæ boni operis respectu
 vitæ æternæ proferri: quia causa aut meri-
 tum esse nequit, quod nullam habet dignita-
 tem seu valorem ei respōdentem, cuius cau-
 sæ aut meritū esse dicitur: quū nec vllus ef-
 fectus